

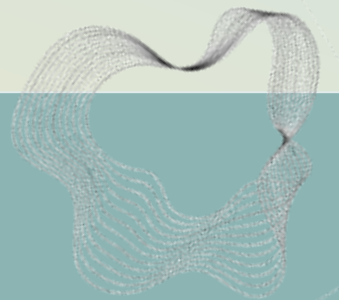
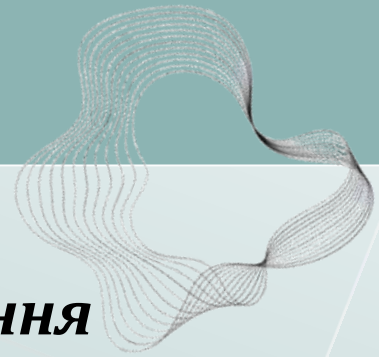
130 років від дня народження

Грабченко Іван Митрофанович

(17.03.1894 – 08.07.1975)

...найвищим класом викладання
хірургії є операційна та
спостереження за ходом
операцій.

Проф. И. Грабченко

Важкий та тернистий шлях випав на долю Івана Митрофановича: революції, громадянська, фінська та Друга Світова війни. Незважаючи на всі історичні події він зміг досягти та втілити свої мрії й назавжди залишився в пам'яті сучасників та тих хто пам'ятає його людиною з великої букви.

Народившись в селянській родині, Іван Митрофанович завжди мав великий потяг до науки та мистецтва. І хоча отримав лише початкову освіту завжди тягнувся до знань. Ще в дитинстві після важкої роботи в полі читав книги німецькою мовою, а в дорослому віці вивчав французьку. Ось як Іван Митрофанович згадує своє дитинство в одному з інтерв'ю.

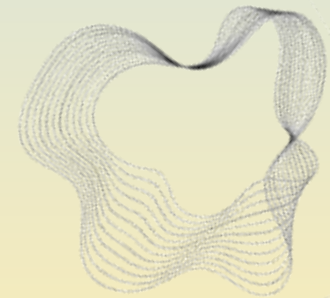
Молодий медик. - 1967. - 5 листоп.
(№ 35/36). - с. 1

Особова справа.
Архів ВНМУ № 879, с. 70

Родився в Україні.
Родився в Україні.

Докасаюсь якогось європейського, що
розбивається в німецькому, англійському і французькому
школах і до того, наскільки це не було зрозумілим
з медичною наукою і медициною: говорю і
якщо хочеш і так не чиню.

— Я дуже люблю різні науки, тату.
— Не маю змоги я тебе вчити, сину.
Бідні ми, — зітхнув батько і, одвернувшись, витер непрохану сльозу.
Іван волів пізнати світ, людей, що оточували його і знайти своє місце в житті.

Ленінградський період

В період Першої світової війни І. М. Грабченко був призваний на військову службу. Служив рядовим, а згодом санітаром Преображенського полку в Петрограді. Він виявив цікавість до медицини і в 1915 р. був переведений до Миколаївського військового шпиталю. Це стало початком його професійного зростання в медичній сфері. Згодом Іван Митрофанович успішно закінчив школу ротних фельдшерів і став помічником лікаря.

Друга гімназія (Санкт-Петербург)

У 1916 році, склавши екзамени за шість класів гімназії, Іван Митрофанович вступив до 2-ї Петроградської гімназії і екстерном отримав атестат зрілості.

Військово-медична академія (Санкт-Петербург)

В 1917 р. І. М. Грабченко вступив на фізико-математичний факультет. Однак через рік перевівся на 1-й курс Військово-медичної академії (1918) в Ленінграді (нині м. Санкт-Петербург), а вже у 1924 р. успішно закінчив її.

Ленінградський період

Під час революційних подій 1917 р. Іван Митрофанович виконував обов'язки помічника лікаря бригади особливого призначення у Смольному, надаючи медичну допомогу бійцям під час штурму Зимового палацу. Ось як він згадував про ці події...

На мою долю випало бути свідком і учасником подій Жовтня. Добре пам'ятаю, як 24 жовтня 1917 року о 22 годині в Смольний викликали групу фельдшерів, в числі яких був і я. В той же час у штаб революції прибув В. І. Ленін і супроводжуючі його Я. М. Свердлов та інші товариші.

Подавши необхідну медичну допомогу кільком учасникам штурму, виконавши свій обов'язок, я попрямував до Смольного.

**І. ГРАБЧЕНКО,
професор.**

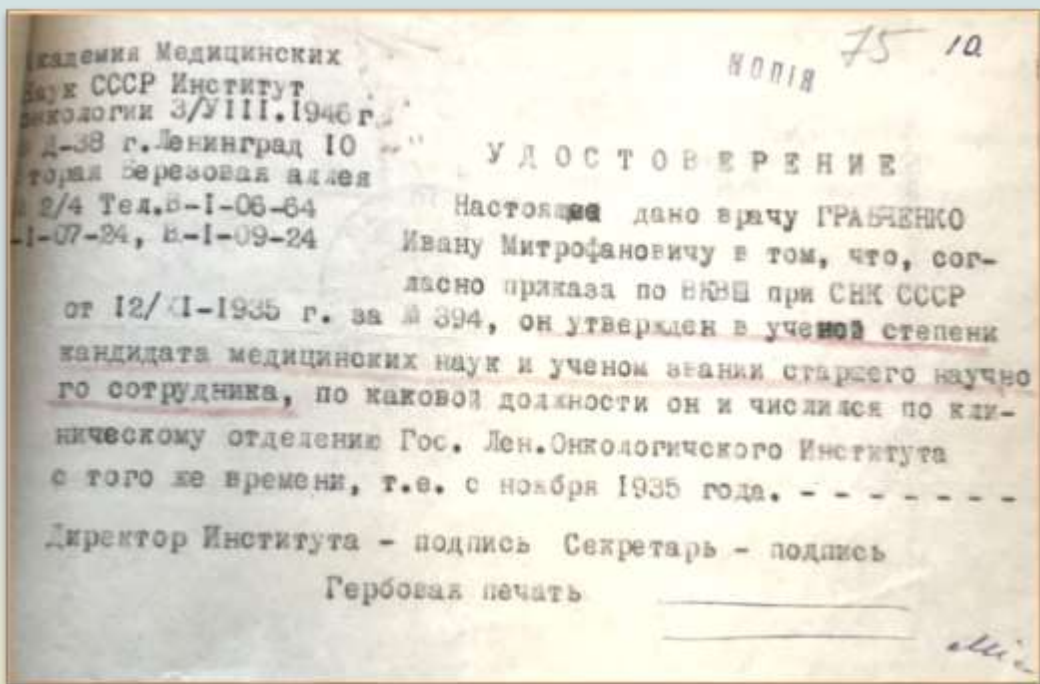
Фото з книги Зіменковського Б. С.
«Професори Львівського національного
медичного університету ім. Данила
Галицького: 1784 – 2006», 2009

Цитати з статті

Молодий медик. - 1967. - 5 листоп. (№ 35/36). - с. 1

Ленінградський період

Починаючи з 1924 р., працював молодшим ординатором та набував досвіду у різних військових та цивільних госпіталях, зокрема, у Харкові та Севастополі (1924-1925 рр.).

З особової справи, архів ВНМУ № 879, с. 75

У 1926 р., через стан здоров'я, Іван Митрофанович був звільнений з Червоної Армії. Працював у Ленінградському інституті онкології

- ✓ 1926-1927 - лікарем-екстерном, лікарем-онкологом;
- ✓ 1927-1934 - ординатором профілактичного відділення;
- ✓ 1934-1942 - асистентом, старшим науковим співробітником.

Під час війни працював над вивченням лікування вогнепальних поранень та інфікованих ран піофагом та ін.

...добре проведена операція є найкращою ілюстрацією, найкращим тлумаченням теоретичних передпомилок.

Проф. И. Гречиш

Ленінградський період

Іван Митрофанович брав участь у Другій світовій війні. Під час блокади Ленінграда надавав допомогу в хірургічному відділенні лікарні ім. І. І. Мечникова, був завідувачем хірургічного відділення евакуаційного шпиталю № 100. Упродовж 1942–1945 рр. працював завідувачем хірургічного відділення Ленінградської міської лікарні ім. Куйбишева (нині Маріїнська лікарня). Був двічі поранений, отримав контузію, від постійного недоїдання та виснаження переніс аліментарну дистрофію, від якої ледь не помер. У 1943 р. за героїчну працю та відвагу нагороджений медалями «За оборону Ленінграда» та «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні».

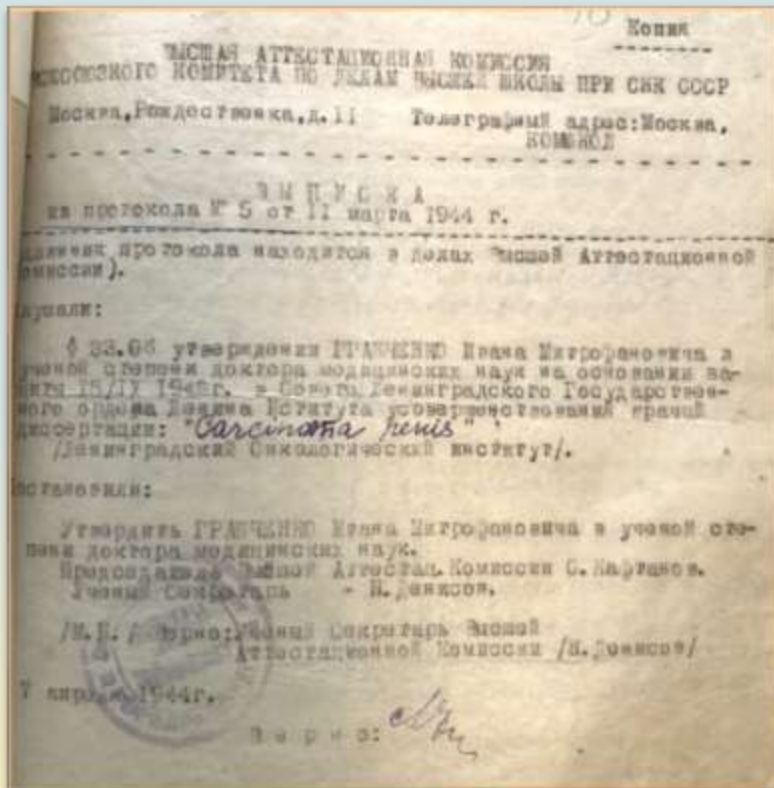

Маріїнська лікарня

Львівський період

- 1942 р. - захистив докторську дисертацію на тему: «Carcinoma penis»;
- 1944 р. - затверджений в науковому ступені доктора медичних наук;
- 1947 р. - затверджений в науковому ступені професор.

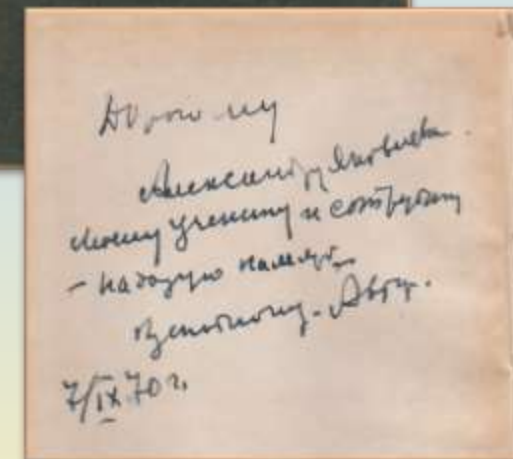
Протягом 1945-1951 рр. Іван Митрофанович працював завідувачем кафедри шпитальної хірургії Львівського медичного інституту.

З особової справи. Архів ВНМУ

Головний корпус медичного факультету поч. XX ст.
Фото з архіву ЛНУ.

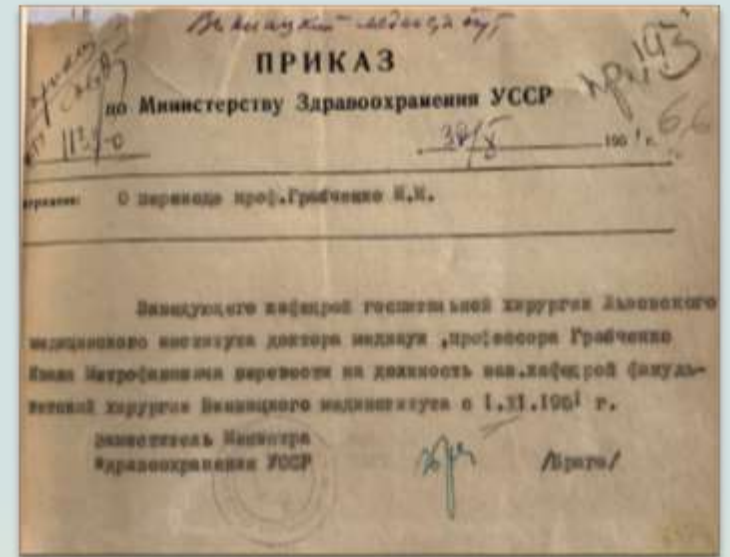

Вінницький період

У 1951 р. відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я УРСР професор Грабченко І. М. був переведений на посаду завідувача кафедри факультетської хірургії Вінницького державного медичного інституту.

Кафедра факультетської хірургії під керівництвом проф. І. М. Грабченка стала ініціатором та засновником торакальної хірургії у Вінницькій області.

В 1958 р. на базі онкологічного відділення лікарні ім. М. І. Пирогова було відкрито торакальне відділення на 30 ліжок.

Особова справа. Архів ВНМУ

За 6 років існування в відділенні успішно і з низькою післяопераційною летальністю було проведено 617 операцій: на органах грудної клітки, в тому числі на серці (з приводу набутих та вроджених вад та ін). - 147, резекцій легенів - 141, резекцій стравоходу і кардіального відділу шлунка - 59 та ін.

Фото з особової справи.
Архів ВНМУ

Вінницький період

Ім'я професора було добре відоме в країні й за кордоном.

У своїй монографії «Рак статевих органів» І. М. Грабченко зібрав унікальні матеріали, якими на той час не володіли європейські та американські лікарі. Хворі, які зверталися по допомогу в клініки Москви та Ленінграда, були вражені, коли столичні лікарі їм радили: «Їдьте назад у Вінницю, у вас є Грабченко». Це була найкраща оцінка таланту нашого земляка.

*Морфологічний корпус інституту.
Фото з архіву ВНМУ. 1968 р.*

І. М. Грабченко (1-й ряд 2-й зліва) серед колег. 1967 р.

Вінницький період

Грабченко І. М. (1-й ряд крайній справа)
серед членів Вченої ради ВДМІ. 1966 р.

Працюючи обласним онкологом, Грабченко І. М. доклав багато зусиль для удосконалення онкологічної служби в області. Надавав значну консультативну допомогу районним лікувальним закладам. За його ініціативи організовували обласні й районні науково-практичні конференції.

У 1970 р. Грабченко І. М. вийшов на пенсію і протягом трьох років працював науковим консультантом кафедри факультетської хірургії.

...немає сумніву, що незабаром ми зможемо успішніше лікувати цей тяжкий недуг.

Проф. І. Грабченко

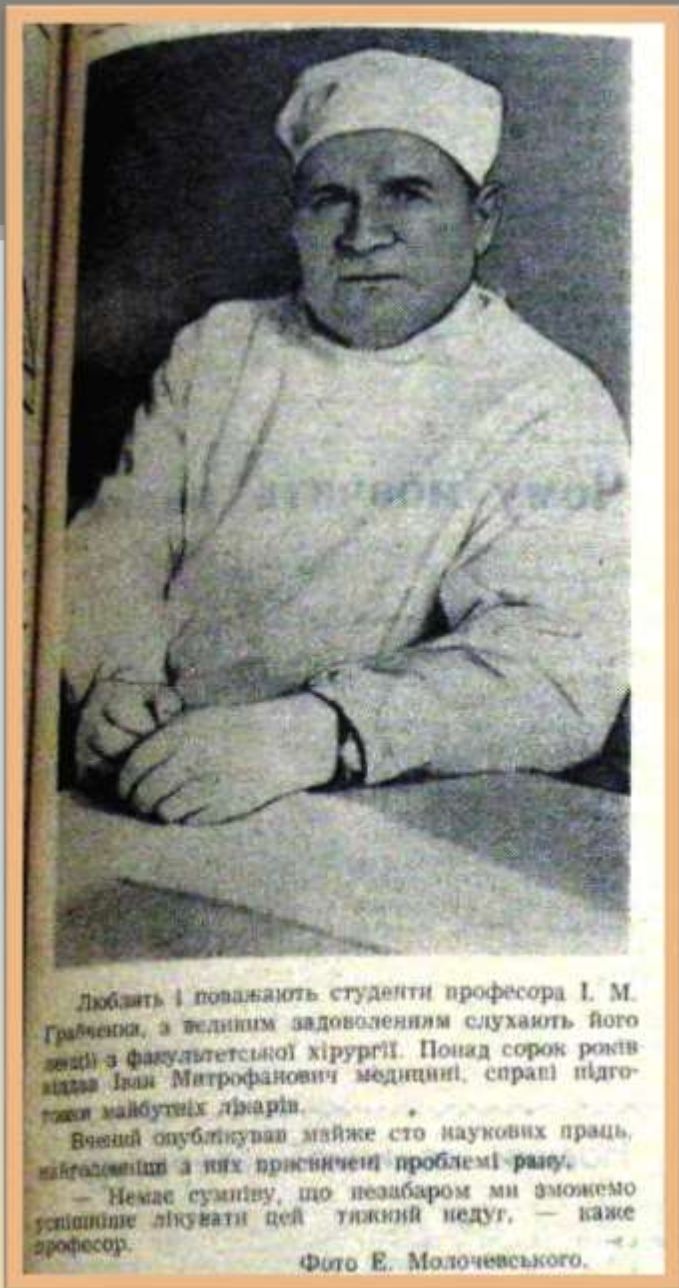
Вінницький період

Івана Митрофановича любили студенти, про нього ходило багато доброзичливих легенд: одному він допоміг купити пальто, за другого заступився, коли його виганяли з інституту за порушення дисципліни, третьому дав гроші на обід.

Іван Митрофанович все життя любив мистецтво. Багато читав, відвідував вистави Вінницького музично-драматичного театру. Товаришував з народним артистом, головним режисером Вінницького драматичного театру Федором Григоровичем Верещагіним.

*...Я их видел много раз на концертах, в театре.
И. М. успешно прооперировал главного режиссёра
Верещагина, страдавшего – от послеязвенных рубцов –
непроходимостью желудка. С той поры супруги Грабченко
сидели в первом ряду на каждой премьере театра.*

Вайнштейн Соломон, випускник ВДМІ 1961 р.
(псевд. Нил Крас) «Моя Винница».

Вінницький період

Іван Митрофанович завжди надихав інших власним прикладом наполегливості та самовдосконалення. Його життєвий шлях є втіленням того, як важкі обставини можуть бути подолані завдяки сили волі та розуму. Професор створив свою хірургічну школу, його учні плідно працюють в багатьох лікарнях України. Добрими словами згадують люди, яким він врятував життя...

Меморіальна дошка. м. Вінниця, вул. Соборна, 46

Ім'я Івана Митрофановича назавжди залишиться в пам'яті як видатної особистості, яка зробила великий внесок у розвиток медицини та підняла престиж української науки на світовому рівні.

В пам'ять про видатного вченого-хірурга у Вінниці на будинку, де він жив, встановлено меморіальну дошку.

...ніколи мовою не розкажеш те, що можна показати операцією.

Проф. И. Гр. Ченко

Наукові праці

У фонді бібліотеки:

1. Рак полового члена. Клиника, патологическая анатомия и лечение / И. М. Грабченко ; Львов. ГМИ. - Львов, 1948. - 220 с. : рис., табл. К вопросу о ранней диагностике рака желудка / И. М. Грабченко // Сборник научных работ Винницкой областной клинической больницы им. Н. И. Пирогова. - Винница, 1957. - С. 18.
2. Ошибки в диагностике рака прямой кишки / И. М. Грабченко // Сборник научных работ Винницкой Областной клинической больницы им. Н. И. Пирогова. - Винница, 1957. - С. 62.
3. Лечение ожогов по материалам отделения / И. М. Грабченко, И. Ф. Годлевский // Сборник научных работ Винницкой Областной клинической больницы им. Н. И. Пирогова. - Винница, 1957. - С. 98
4. Н. И. Пирогов и сельская медицина / И. М. Грабченко // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института. Т. 12. Кафедра факультетской хирургии. - Винница, 1957. - С. 5.
5. О целесообразности больших операций при раке желудка / И. М. Грабченко // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института. Т. 12. Кафедра факультетской хирургии. - Винница, 1957. - С. 183.
6. Отдаленные результаты после хирургического лечения рака желудка в связи с морфологией опухоли / И. М. Грабченко, В. В. Жабин // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института. Т. 12. Кафедра факультетской хирургии. - Винница, 1957. - С. 203.
7. К клинике и лечению рака толстых кишок по материалам факультетской хирургии / И. М. Грабченко, И. Ф. Перепелица // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института. Т. 12. Кафедра факультетской хирургии. - Винница, 1957. - С. 227.
8. Некоторые гемодинамические показатели у лиц пожилого и старческого возраста при ингаляционном наркозе / И. М. Грабченко, А. Ф. Вронский, В. Е. Маняк // Материалы конф., посвященной вопросам геронтологии и гериатрии (Объед. конф. ин-та геронтологии АМН СССР и ВМИ им. Н. И. Пирогова). - Винница, 1965. - С. 43.
9. Состояние торакальной хирургии по материалам факультетской хирургической клиники Винницкого медицинского института на базе областной больницы им. Н. И. Пирогова / И. М. Грабченко, В. Ф. Литвинов // Сборник научных работ конференции актива медицинских работников Винницкой области, 20-21 марта, 1959 г.). - Винница, 1965. - С. 123

